

«جمهوریت» مفهومی است که از نقش‌آفرینی آگاهانه و فعال جمعی در سیاست و اجتماع حکایت دارد. نقش‌آفرینی و کنش جمعی، مقدمات و الزاماتی دارد که از جمله این الزامات درک و فهم نزدیک و مفاهمه‌ای نه یکسان بلکه نزدیک به هم از امر سیاست میان جمهور و حاکمان در جمهور است. از جمله ابزارهایی که درک و مفاهمه متقابل را فراهم می‌آورد، وجود روایتی نزدیک به هم از امر سیاست است؛ چه در مقام نظر و مبانی سیاست، چه در مقام حوادث و تحولات سیاست. فقدان روایت مذکور، افق تحلیلی و گفت‌وگو مردم و حاکمیت را فاصله‌گذاری خواهد کرد و این فقدان روایت با روایت غیر پر خواهد شد که هدف و مقصودی دیگر دارد.

اینک در دهه پنجم انقلاب اسلامی و در گام دولت‌سازی قرار داریم و باید کاستی‌ها و الزامات ساخت دولت اسلامی را بازخوانی کنیم و درصدد رفع آن برآییم. به نظر نظام سیاسی جمهوری اسلامی ایران در کلان، و دولت‌ها در ذیل نظام، در روایت امر سیاست کاستی‌هایی دارند و باید پذیرفت که پراکنش پرحجم روایت‌ها از مسائل خرد و کلان سیاست مجاللی برای بی‌روایتی نخواهد گذاشت و در صورت عدم روایت فعال، روایتی را تحمیل خواهند کرد که به ضرورت در تضاد و تعارض با نظام جمهوری اسلامی است. به نظر همراه با تحولات سیاسی، اجتماعی و رسانه‌ای، روایت‌گری ما از امر سیاست هم‌قد تحولات جمهور نیست. امروز جمهور را مصارف مدرن رسانه‌ای و روایی در بر گرفته است؛ به همین دلیل، ذائقه‌ای دیگرگون با سال‌های آغازین تأسیس نظام اسلامی دارد؛ بنابراین در عین بهره‌گیری از روایت‌گری‌های سنتی، لزوم بازسازی روایت و نوسازی روایت بدیهی به نظرمی‌آید.

روایت و روایت‌پیشگی در نظام‌های سیاسی رقیب و به خصوص ایالات متحده آمریکا سابقه‌ای طولانی دارد و همین امر اهمیت توجه به روایت‌گری را جدی‌تر می‌کند؛ به عنوان مثال، در تحولات هسته‌ای و مجموع روندهای طی شده در مذاکرات هسته‌ای دو دهه گذشته، شاهد روایت‌هایی با حداقل فاصله زمانی از زمان مذاکرات از سوی بازیگران آمریکایی دخیل در این اتفاقات هستیم؛ اما در گفتمان انقلاب اسلامی و بازیگران سیاسی داخلی روایت‌ها محدود و رسمی است.

حوادث و مباحث بسیاری از ابتدای انقلاب اسلامی رخ داده است که از فقدان روایت درون‌گفتمانی حکایت می‌کند. تسخیر لانه جاسوسی، تحولات قضایی دهه شصت، ماجرای مک فارلین، دفاع مقدس، مذاکرات صلح در دوران دفاع مقدس، حوادث مربوط به تعدیل اقتصادی دهه هفتاد، تحولات فکری و امنیتی دهه هشتاد، تحولات دی ۱۳۹۶ و آبان ۱۳۹۸، سقوط هواپیمای اوکراینی و بسیاری حوادث دیگر نمونه‌هایی از فقدان روایت است.

سؤالاتی در این بین مطرح است که قصد این یادداشت در این مجال تنها طرح